

In Religiosorum Patrum Carthusianorum domicilij *Cantavij* in *Julia*, *Sanctis* in *Clivia*, Reliquiarum cultus, & anniversarius dies Beatorum *IACOBI* de *Viniaco*, & *IOANNIS* *Cornerij*, gratiâ curationum à morte notissimi. Prior quovis in opere, loco, aut tempore nihil habebat suavius, quàm de *DEO* cogitare; nec rarò supra naturæ humanæ vim, ipsa corporis moles raptum in ecstasi animum sequebatur, & sublimis pendebat in aëre, adedò stupente sensu, ut nihil sentiret, nec membra inflecteret: *Vir planè divinus* tantum quæ sursum sunt, sapiens. *Ex Mart. Canisij.*

OCTOBER.

Die III.

 RONEBURGI in *Montium Ducatu* festivitas *Sanctorum EWALDORVM* *Albi* & *Nigri* (à capillis sic indigatorum) qui huius *Regionis*, *Veterisque Saxonie* quondam *Apostoli*, *Laræ* in *Dioecesi Monasteriensi* precibus suis fontem, & salutiferas in hominum usus aquas eduxerunt: ac *fuso pro Christo sanguine*, *Comitatum* *MARCANVM* consecrârunt. *CORPORA* eorundem intempestâ nocte cuidam *TYLMO* ex nobilissima

liffimo Saxone Monacho, multâ luce revelata sunt. *Ex vit. & Mart. Canisij.*

IV.

PER *Juliam, Cliviam, Montes, Marchiam* apud religiosos *Patres Seraphici Ordinis, S. FRANCISCI* solemnitas, qui *charitatis sue flammâ orbem accendit, dimissis in varias orbis partes fratribus* ad prædicandum Christi Evangelium, *Ecclēsiā novæ prolis fetu amplificans, quem miraculis clarum GREGORIUS Nonus Pontifex Maximus* in Sanctorum catalogum retulit. *Ex vita S. Bona.*

V.

MEMORIA *illustris B. GUIERJCI de Wolmudstein,* multarum opum, victoriarum, virtutumque *Ducis & Religiosi Sigebergensis, deinde, Eremitæ Cisterciensis, quem & fundatorem suum agnoscit, Waldsassenſe, in Noricis illustre monasterium.* *Ex Fastis Gelenianis.*

VI.

IULIÆ *in Cantauio, & Xantis, in Clivia apud Patres Carthusianos S. BRUNONIS* Colonie *Agrippine nobili familia orti Sanctarum exuviarum præcipuus cultus, & eiusdem Ordinis in asperrimis Carthusianis*

Carthusianis montibus FUNDATORIS, qui VRBANO secundo, suo olim Parisijs discipulo, in summis istis Ecclesiæ difficultatibus, insigni constantiâ annis aliquot adstitit: sed amore solitudinis (*Regiensi Episcopatu reiecto*) in Calabria finibus apud *Squillacum* Eremum ingressus, ad finem usque vitæ, incredibili austeritate, plenus meritis, miraculisque conspicuus, obdormivit in Domino. *Ex vita & Bre. Romano.*

X.

AD TROIAM, seu SANCTIS B. VICTORIS & 330. *Sociorum Martyrum Thebaorum memoria*, qui anno Christi 280, ibidem ferro omnes cæli, *victrices* cum Victore Duce suo animas cælo transmiserunt. Ita & *sub militum sago magna subinde latet Virtus; & castra præbent Theatrum Sanctitatis!* *Ex Can. Martyrologio.*

XV.

HEDWIGIS *Andecensis*, B. RICHEZÆ *Cognata*, HENRICI *Barbati Silesiæ & Polonia Principis Coniux*, hac luce, plena gaudio immortalibus addita est. Quæ eos brevi in DEI amore progressus fecit, ut raro exemplo, marito annuente, castimoniam coniugali toro triginta

annis constantissimè sociârit. Corpus suum durè adedò tractans, ut summa hieme, nuda pedes per altissimas nives incederet. Cibum gustavit nunquam, nisi illum priùs egentibus denis ternis, Servatoris exemplo, poplite flexo ministrâset; Vigilijs, in mediâ, flagris gravissimè se afflixit. Vnde magnis à DEO ditata beneficijs, futura prædicere, ægros curare, arcana pectorum aperire, incessum claudis, lumen cæcis dare poterat. Rem divinam ita assiduè audiebat, vt proinde distichon de ipsa subiectum circumferretur:

In una Missa non est contenta Ducissa;

Quot sunt Presbyteri, tot missas optat haberi.

Hanc olim ad Christi de Cruce pendentis effigiem preces fundentem dextrâ clavo solutâ, in bene precantis modum Soter Cruce signavit. Tandem rebus humanis Cracovie exuta anno P. C. N. M. CG. XLIII a Clemente IV. post mortem anno quarto & vigesimo Divis reliquis adscriptâ est, Ex vitâ eius.

XXI.

COLONIÆ Triumphalis dies SS. VRSVLÆ, UNDECIES mille V V. & MM. quarum RELIQUIÆ Julæ, Clivie, MONTIVM PROVINCIAS Sanctificant. De quibus qui plura sanctâ curiositate desiderat

desiderat, *Vrsellanam Historiam R. P. Hermanni Crombach S. I. Sacerdotis perlegat.*

XXV.

MONASTERII *Euffie* SS. CHRYSANTHI & DARIÆ, quorum CORPORA sub SERGIO II. Pontifice Romano A. C. DCCC. XXX. Marquardus Abbas Prumiensis Româ eò detulit. CHRYSANTHVM Tyrannus in carceres, DARIAM in lustrum trahi mandat; sed *Illum* contra varia & exquisita tormenta allapsa de Cælo lux; *Illam* contra lenones, Leo tutatus est. Demum *vivi terra obruti castissimi Coniuges Sanctiorem thalamum* habuêretumulum. Corpora eorum superioribus bellis, securitatis ergô nominatissima in *arce Euffie* ARBURGA ab ædmodum R. eximioque Domino Antonio Gelenio Decano, ex consilio *Venerabilis Capituli*, imposta, prodigiosè intacta steterê, quando turris nitratopulvere feta, de cælo tacta, ac magnâ sui parte deiectâ, incensa est, *vrbe mirifice* Martyrum SS. (ut piè creditur) meritis servata, quæ beneficij memor, quotannis diem hanc gratâ memoriâ recolit. *Ex Annalibus Collegij ibidem.*

XXX.

MARIA IOANNIS *Intrepidi Burgundie Ducis*
L 3 *filia*

filia, Clivia Ducissa; ADOLPHI primi relicta vi-
dua; IOANNIS eius nominis primi Parens, Matro-
na erat in primis pia ac metuens Dei; in omni-
bus suis operibus præcellens, quæ Filios Principes,
â teneris ita solidarum virtutum monitis for-
mabat ut ab infantia incorruptam ab omni graui-
ore noxâ servarent innocentiam; & quæ teneris in ani-
mis plantaverat, verbis rigabat, lacrymis fovebat
assiduè Maritum ADOLPHUM (cognomento Vi-
etoriosum, Martialisque genij Virum) eximio suo
exemplo prudentique admonitione ad propa-
gandam pietatem ita allexit, ut varia per Clivi-
am, amplissimùmque Comitatum Marcanum Sa-
cella, Tempa, Monasteria, Nosocomia; & ad Wesalios
nobillissimam Carthusiam, ut supra in Adolpho
19. septembris videre est, erexerit. Cui nec ipsa Zelo
inferior A. 1460. ardenti pietate ex Cimelijs &
usu fructu celebre per Cliviam finitimâsque Pro-
vincias Claustrũ ordinis S. Birgittæ olim Treppen, nunc
Marienbaum dictum, condidit 27. Julij, Virginibus
octo velatis totidémque Monachis impositis, qui di-
vino officio præessent, Virginùmque confessi-
ones exciperent: Birgitta enim a Morte Coniu-
gis novas religiosè vivendi leges ab ipso Salva-
tore & summo legislatore dictatas Viris Vir-
ginibûsque

ginibusque scripsit, ac propterea octonas utriusque sexus Personas 27. Iulij ibi locorum collocavit Religiosas.

Hæc Monasterij Fundatio multorum & diſteriorum, & iudiciorum ſeges fuit, pro vario partium ſtudio. Et licet ipſa ſermones Vulgi minimè æſtimaret, ſatis gnara, ut populi folia, ita & linguas Populi omnium rumorum vento circumferri; attamen prudentiorum ſenſa amans, eorundem iudicia non reſpuebat. commodè accidit, ut à Viro perquam erudito, ſibi que in primis ob virtutem charo *D. Arnolſto Boltio Sanctenſium Paſtore Monrebergæ* eius voto fieret ſatis; cuius dum in menſâ familiari mentem exploraret, illè que reſpondiſſet, *hoc Monasterium ſine dubio DEO placiturum, qui ADAMO EVAM in Paradifo adiunxiſſet, præ altero Carthuſianis ſolitarijs à marito Duce Adolpho ad Weſaliam conſtructo.* Sarcaſmo hoc inurbano non delectata Princeps Vah, inquit, *Primos divini Mandati transgreſſores hominibus religioſè DEI gratiâ Victuris comparas? ſenſit tamen Boltius hoc contubernium Paradifo præſtantius non futurum.* Sed Boltij iſtius ſagittam a ſcopo aberrâſſe Wernerus Perarius vulgò Theſſenmacher, Montanus

tanus recens Annalium Cliviæ collector à Catholicâ fide, loco & Religione licet alienus veritate cogente, agnoscit, ob strictam eo in Monasterio ad nostrâ usq; ætatem, regularum, pietatis, castimonie & observantiã. Neque alienum à mente piissimæ Fundatricis & Patriæ foret, si DEI magnæ Matris, istic à multis retrò annis, mortalibus præstita beneficia ex antiquis chartis, membranis recentioribusque codicibus collecta typis evulgarentur. Sed ad Mariam Viduam revertamur, quæ Boltij & aliorum minis faventium sapientiã supra nubes Aristophanis gradientium cavillis non consternata, verùm animata, fundationem à se inchoatam donationibus auxit. *Ita multi dum nocere meditantur, profunt: & sanant, dum vulnerant.*

Claustro prouentibus, ac redditibus firmato (quâ erat in Patronam suam pietate) eius laudes amplificare enixè satagebat: erat illi Deipara in omnibus levamentum: nec quidquam, nisi auxilio eius implorato aggediebatur. Non infrequenter ex uicinâ suâ *Arce Monrebergâ pedes*, (in decrepitâ licet ætate) Misericordiæ Matrem Mariam in templo suo inuisit, Comitibus in uia frequenter symbolum illud suum

ingeminans, *seruum & ancillam Maria* perire non posse. Hinc omni eius præcipuè in Montana Conscendentis festo, illam eleemosynis, corporis castigationibus, vigilijs, Sacra Synaxi voce hac demissâ demittè venerabatur: O, *infit, si possem omnes arenas, guttas, stellas, flores, folia, & atomos in Choros te O MARIA, laudantium conuertere, quàm libens facerem! ò si Omnium Sanctorum brachijs, & affectu amorum te Matrem Misericordie constringere, aternùmque benedicere, laudare & superexaltare possem, quàm unice id optarem continuare in omnem aternitatem, & ultra!* Dúmque his affectibus pueros, pauperes, simplicésque animas imbueret, ut sui causâ has Deo preces magnæque illius Matri offerrent. A Gynæceo verò monita ab istis vilissimis homuncionibus nihil solidi sperandum, *filia, inquit, grauitè hallucinamini; non est personarum acceptor DEVS; pauperum & simplicium deprecationes exaudit; non maximis solum canibus, sed minimis etiam catellis instituitur cali venatio.* Prolem suam ac in primis Ioannem Ducem magnò verborum pondere monebat, ut Deum fide & affectu, proximum honore, subditos fauore coleret; Marianæ Arboris Religiosas suas filias im-

Aa pensè

pensè hortabatur, sollicitæ ut essent, *Numen animabus Flāmis piacularibus addictis iratum placatum reddere; Ieiunio passiones corporis; oratione animum sanare; nec quidquam quod sub sole cum tempore transit, sed DEVM solum* magni æstimare. Quâ in scientiâ Sanctorum, operibusque sanctis Maritum Adolphum Ducem in Castro Monrebergio viduitatis anno decimo quinto, Octobris 30. A. 1463. secuta, apud eundem in *Graviensi Carthusiâ, Vigiliâ Omnium Sanctorum*, funere per urbem *Sanctensem* trans *Rbenum* in Claustrum illud præsentibus filio IOANNE Duce, eiusque coniuge ELIZABETHA *Niuersiâ, Sorore CATHARINA Geldrâ*, cum primariâ Procerum, & totius *Nobilitatis cateruâ* deducta est tumulanda: à magna Matre suâ MARIA *deuota filia* in cælis (ut confidimus) Seculis interminatis exaltanda.

XXXI.

PRidie Kalend. Novembris in fata concessit B. Antistes Wolfgangus, Vir sanctissimus & illustri Suevorum genere natus. Cui in suburbio *Neoburgensi* *Serenissimus W. W. Comes Palatinus Rheni, G. M.* templum erexit; Misericordiæque Fratribus publico ægrorum bono assignavit.

signavit. Stetit & aliud olim Sancto huic in mō-
 te pago *Sinnigen* vicino, longè latèque conspi-
 cuum Sacellum ab Erlenbachiana familia Aca-
 tholica, fato suo excisum, ab illustriss^{mo} moder-
 no Toparcha, supremo Neoburgensium Can-
 cellario D. Francisco à Gisen, proprijs impen-
 diis, ex integro restitutum Sacrà supellectile
 variisq; S. WOLFGANGI *Reliquijs nobilitatum*. De
 S. WOLFGANGI iustâ in Lipsanomachos suos
 istic loci vindictâ, aliâs erit vberior agendi oc-
 casio. Infinitum opus aggrediatur oportet, si quis
 ex publicis tabulis omnia huius *Sancti* opera ac
 monumenta recensere velit; eorum qui cog-
 noscendi desiderio tenetur, Bavariam Sanctam,
 & Annales Ratisponensium excutiat; Mihi
 propositum est eius potissimùm erga proximum
 beneficentiam cursim attingere: neque enim
 in postremis habuit Virginum Pudicitiaë de-
 center consulere, & pupillorum caussis adese,
 ne potentium versutiâ, præter fas nefasque
 exciderent severè cavere. Omnes insuper oppres-
 sos sublevare; pauperum necessitatibus, & qui
 medicitatem erubescerent, in rebus angustis oc-
 currere, ægrorum censu defectorum inopiaë li-
 beraliter providere, mœstos solari, afflictis com-

pati. Denique hoc suum esse arbitratus, omnium commodis, in corpore & animo servire. Quâ eius benignitate per Germaniam vulgatâ, plures adolescentes (& magnorum etiam Liberi) cælestis prudentiæ capiendæ causâ, quos inter & S. HEINRICVS (deinde *Imperator*) confluebant, ex eiusdem nutu ac doctrinâ pendentes.

Ferebant enim hoc ea Tempora, ut *Principum Filij* ad regendam rempublicam erudienti, *Viris traderentur, non pomparum & fastûs ministris, sed religionis magistris*; à quibus cum timore Dei, iustitiam Sacrorum & Parentum reverentiam edocti, pares essent ad populos, provincias, regna ex Evangelij instituto moderandos.

Et fuit talis *erga* HENRICVM præcipuè *cura* WOLFGANGI, ut suavi instructione brevè recondita litterarum omnium, sed divinæ præsertim Philosophiæ fundamenta comprehenderit; & secuta ingenium prudentia, Adolescentem supra ætatem mirifico Parentis gaudio, extulerit, quo fiebat ut & *reliquas Soboles* ad WOLFGANGVM deduxerit, quò cælestem cum sanctitate & religione doctrinam, pari omnes exemplo condiscerent; quorum indlem & profectum

fectum cum penitiùs (ut erat prudens rerum
 arbiter) W O L F G A N G V S inspexisset. *Vatem agen-*
do singulorum fortunam, statum & conditionem, ex-
pressit: & Henricum quidem ibidem regem appella-
vit: Giselam sororem Reginam, Brunonem Episcopum,
Brigittam Antistitam: fuitque sua cuique fors po-
 stea rata. Nam & Henricus regno imperiòque
 potitus; & Gisela Stephano primo Pannoniæ
 Regi nupta; & Bruno Episcopatu Augusta-
 no auctus; & Birgitta Virginum nobilissima-
 rum Sodalitati Ratisponæ præfecta, partes su-
 as supra laudem impleverunt. vnde factum, ut
 H E N R I C V S *Gubernaculis Imperij adhibitus, & à*
Parentis, & à W O L F G A N G I nutu penderet, non
ignorans secundas à parentibus, deferendas esse, morum
& sapientia præceptoribus. Neque audiebat temerè
 illos, qui seculari prudentiâ, religione pro foro
 duntaxat utendum putant. Sed curabat lar-
 gissimis assignatis stipendijs vt haberet *aulam vi-*
ris, secundum Deum sapientibus, refertam; qui-
 bus cum ex haustâ *Wolfgangi* institutione pu-
 blicam rem administraret; ut vulgò iactaretur
 Henrico *multos inesse Episcopos, multos Principes.*
 Quibus eximijs *B. Wolfgangi à Deo concessis*
 donis, cum & H E N R I C V S *Archimysta Trevirensis,*

& OTTO *Imperator* maximas illi dignitates constanter offerrent. Ille (ut alia omnia, mundum quoq; insuper habens) vitā monasticā, officiumq; præconis per *Pannoniam* tamdiu elegit, & egit, donec propter eximia viri merita & beneficia Germaniæ præstita, OTTONIS *secundi Imperatoris* totiusq; Cleri ac populi studio *Ratisponensi Ecclesiæ* (incassum reluctans) præesse coactus fuit, quā & *supra omniū votū Ratisponensium & Bobemiæ præsertim bono, viginti & amplius annos* cum administrasset, extremum sibi diem imminere intelligens, *sacro VIATICO sumpto*, & quæ ex usitatā liberalitate supererant, inter pauperes municipalē manu distractis *Puppingæ S. OTHMARI* ede (uti divinitus edoctus erat) *Sanctissimam Vitam pari Morte, apud Deum gloriosā, apud Homines Virtutum ac beneficentiæ famā conclusit. Ratisponæ in S. Emmerani templo sepultus, ubi iure eius Cenotaphio illud inscribendum:*

FAMA MALVM, QVO NON ALIVD
VELOCIVS VLLVM,

AVSA TAMEN DE TE NIL MALE
FAMA LOQVI,

NOVEMBER,

Die I.